

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Групи М-1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора ХНАДУ

професор _____ Г.І. Тохтар
“ ___ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Фізика»

(назва навчальної дисципліни згідно освітньої програми)

підготовки

іноземних громадян до вступу до ЗВО України

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

в галузі знань

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

«охорони здоров'я, біологічні, фізкультурні та
сіськогосподарчі»

(шифр і назва спеціальності)

за освітньою програмою

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

російська

(мова, на якій проводиться навчання за робочою програмою)

1. Мета вивчення навчальної дисципліни систематизація знань з фізики, необхідних для вступу до ЗВО України.

(п.2.2 листа МОН №1/9-434 від 09 липня 2018 року)

2. Передумови для вивчення дисципліни: математика, хімія

(вказати які дисципліни передують її вивчення)

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни ¹	
	денна форма навчання	
Кількість кредитів - _____ Кількість годин - <u>131</u>	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова, вибіркова)	
Семестр викладання дисципліни	<u>1</u> (порядковий номер семестру)	<u>2</u> (порядковий номер семестру)
Вид контролю:	<u>екзамен</u> (залік, екзамен)	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	<u>2</u>	<u>18</u>
- лабораторні роботи (годин)	<u>2</u>	<u>14</u>
- практичні заняття (годин)	<u>8</u>	<u>26</u>
- самостійна робота студентів (годин)	<u>12</u>	<u>49</u>
- курсовий проект (годин)	_____	_____
- курсова робота (годин)	_____	_____
- розрахунково-графічна робота (контрольна робота)	_____	_____
- підготовка та складання екзамену (годин)	_____	_____

4. Очікувані результати навчання з дисципліни:

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні:

знати:

про явища: зовнішні ознаки явища, умови, за яких протікає явище, суть явища і механізм його протікання, пояснення явища на основі сучасних наукових теорій, визначення явища, зв'язок даного явища з іншими, кількісні характеристики явища (величини, що характеризують явище, зв'язок між величинами та формулами, які виражають цей зв'язок), використання явища в практиці, засоби попередження шкідливої дії явища;

про величину: яке явище та властивість матеріальних об'єктів характеризує дана величина, визначення величини, визначальну формулу (тобто формулу, яка

виражає зв'язок даної величини з іншими), одиниці вимірювання величини, способи вимірювання величини;

про закон: між якими явищами (процесами) або величинами закон виражає зв'язок, формулювання закону, математичний вираз закону, досліди, які підтверджують справедливість закону, використання закону на практиці та межі застосування закону;

про теорії: дослідні факти, що є основою для побудови теорії (емпіричний базис теорії), основні положення (принципи) теорії, математичний апарат теорії (основні рівняння), коло явищ, які пояснюються даною теорією;

про прилад: призначення приладу, принцип дії приладу, схема приладу (основні частини приладу та їх взаємодія), правила користування приладом, галузі застосування приладу;

про технологічний процес: призначення (мета здійснення) процесу, які явища та закони покладені в основу технологічного процесу, основна стала технологічного процесу (схема процесу), екологічні вимоги до технологічного процесу.

вміти:

вірно оформляти висловлення, читати текст (осмислено), знаходити в тексті відповіді на питання, сформульовані в завданнях, конспектувати навчальний матеріал у процесі самостійної роботи, застосовувати здобуті знання під час аналізу фізичних явищ та розв'язання кількісних, якісних і експериментальних задач, працювати з графіками і таблицями.

5. Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка «*відмінно*» виставляється студенту, якщо він дав вичерпну відповідь на теоретичні питання, грамотно виклав матеріал, правильно розв'язав задачу.

Оцінка «*добре*» виставляється студенту, який твердо знає програмний матеріал, але допускає помилки у відповідях на теоретичні питання, робить математичні помилки при розв'язанні задач.

Оцінка «*задовільно*» виставляється студенту, який має знання з основного матеріалу, але дає недостатньо правильні визначення, має певні труднощі при розв'язанні задач.

Оцінка «*незадовільно*» виставляється студенту, який не знає програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при розв'язанні задач, не може правильно пояснити явища та процеси з фізичної точки зору.

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

I. Традиційні контрольні роботи за розділами дисципліни:

1. Кінематика рівномірного прямолінійного та рівноприскореного прямолінійного рухів, рівномірного руху по колу.

2. Види сил, закони Ньютона.
3. Закони збереження в механіці.
4. Механічні коливання і хвилі.
5. Статика та динаміка рідин і газів.
6. Молекулярна фізика.
7. Термодинаміка.
8. Електростатика. Постійний струм.
9. Електромагнетизм. Електромагнітні коливання і хвилі.
10. Квантова фізика

II. Комп'ютерні тести (MyTest X):

1. Векторні величини
2. Механіка. Основи кінематики
3. Кінематика руху матеріальної точки по колу
4. Кінематика прямолінійного руху
5. Основи динаміки
6. Закон збереження імпульсу

III. Деканатські контролі.

1. Деканатський контроль – 1 семестр.
2. Деканатський контроль – 2 семестр.

7. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять²

Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин	Назва ПР, ЛР, СРС	Кількість годин	Література
2	3	4	5	6
I семестр				
Розділ 1. Вступ до предмета				
		ПР1. Фізика та природа. Об'єкти природи та їх структура. Фізичні форми руху та фізичні явища. Структура фізики.	2	[1], с.6, [4]
		ПР2. Фізичні величини та одиниці їх вимірювання. Елементи векторної алгебри.	2	[1], с.14, [4]
		<i>СРС1. Фізика та сучасна картина світу</i>	6	[1], с.18, [3], с.4, [4]
Розділ 2. Механіка. Основи кінематики				
Л1. Основні поняття механіки. Кінематичні характеристики руху.	2			[1], с.26, [4]
		ПР 3.Прямолінійний рівномірний та рівноприскорений рух. Вільне падіння. Рівномірний рух по колу.	2	[1], с.32, [3], с.7, [4]
		<i>ЛР1. Визначення модуля швидкості в прямолінійному рівномірному русі.</i>	2	[1], с.35, [3], с.11, [4]
		<i>СРС2. Основи кінематики</i>	6	

² Якщо дисципліна викладається декілька семестрів, то теми розбивати посеместрово.

		ПР 4. Контрольна робота 1.	2	
Раом за II семестр	2		22	
II семестр				
Розділ 3. Основи динаміки				
Л2. Основні поняття динаміки. Три закони Ньютона	2			[1], с.74, [4]
		ПР 5. Принцип відносності Галілея. Гравітаційні та електромагнітні сили.	2	[1], с.84, [4]
		<i>ЛР2. Визначення сили тертя ковзання</i>	2	
		<i>СРС3. Основи динаміки.</i>	7	
		ПР 6. Контрольна робота 2.	2	[1], с.74-89
Розділ 4. Закони збереження в механіці				
Л3. Імпульс тіла та системи тіл. Імпульс сили. Закон збереження імпульсу. Реактивний рух.	2			[1], с.90, [3], с.55, [4]
		ПР 7. Механічна робота. Механічна енергія системи тіл. Закон збереження енергії в механічних системах.	2	[2], с.18, [4]
		<i>ЛР3. Визначення коефіцієнта корисної дії (ККД) похилої площини.</i>	2	[1], с.102, [3], с.64, [4]
		<i>СРС4. Закони збереження в механіці.</i>	6	[1], с.90-118, [4]
		ПР 8. Контрольна робота 3.	2	[1], с.90-118.
Розділ 5. Механічні коливання та хвилі				
Л4. Основні характеристики коливального руху. Математичний та пружинний маятники	2			[1], с.119, [4]
		ПР 9. Звукові хвилі. Характеристики звуку.	2	

		<i>ЛР4. Визначення залежності періоду коливань вантажу на пружині від її жорсткості та маси вантажу.</i>	2	
		<i>СРС5. Механічні коливання та хвилі.</i>	4	<i>[1], с.119-160, [4]</i>
Розділ. 6. Статика та динаміка рідин та газів				
		ПР 10. Тиск. Закон Паскаля. Сполучені посудини. Атмосферний тиск. Дослід Торрічеллі. Зміна атмосферного тиску з висотою. Архімедова сила. Умови плавання тіл.	2	
		<i>ЛР5. Визначення сили Архімеда, що діє на занурене в рідину тіло.</i>	2	
Л5. Рівняння Бернуллі. Пристосування живих істот до дії архімедової сили та вагового тиску.	2			
		<i>СРС6. Статика та динаміка рідин та газів.</i>	4	<i>[1], с.161-187, [4]</i>
		ПР 11. Контрольна робота 4.	2	<i>[1], с.161-187.</i>
Розділ. 7. Молекулярна фізика. Основи молекулярно-кінетичної теорії				
				<i>[1], с.161, [4]</i>
Л6. Основні положення молекулярно-кінетичної теорії та їх дослідні обґрунтування.	2			
		ПР 12. Термодинамічна рівновага. Рівняння Менделєєва — Клапейрона Ізопроеци в газах. Насичена та ненасичена пара. Ідеальний газ. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії.	2	
		<i>ЛР6. Вивчення одного з ізопроесів.</i>	2	<i>[1], с.161-187, [4]</i>

		<i>СРС7. Молекулярна фізика. Основи молекулярно-кінетичної теорії.</i>	4	
Розділ 8. Основи термодинаміки				
Л7. Внутрішня енергія речовини. Теплопередача (теплообмін). Кількість теплоти.	2			
		ПР 13. Робота газу. Способи змінювання внутрішньої енергії. Перший та другий закон термодинаміки. Фазові переходи речовини. Рівняння теплового балансу. Теплові двигуни.	2	
		<i>ЛР7. Визначення питомої теплоємності речовини</i>	2	
		<i>СРС8. Основи термодинаміки</i>	4	[1], с.161-187, [4]
Розділ 9. Електродинаміка.				
Л8. Електромагнітна взаємодія. Електричний заряд. Будова атома.	2			
		ПР 14. Закон збереження електричного заряду. Взаємодія заряджених тіл. Закон Кулона. Електричне поле. Електричний струм.	2	
		<i>ЛР8. Визначення ЕРС і внутрішнього опору джерела струму.</i>	2	
		<i>СРС 9. Електродинаміка</i>	4	[1], с.161-187, [4]
Розділ 10. Магнітні взаємодії. Магнітне поле. Електромагнітна індукція				
Л9. Магнітне поле та його характеристики. Рух електричних зарядів в електричному та магнітному полях. Взаємозв'язок електричного та магнітного полів.	2			

		<i>СРС 10. Магнітні взаємодії. Магнітне поле. Електромагнітна індукція</i>	4	<i>[1], с.161-187, [4]</i>
Розділ 11. Електромагнітні коливання та хвилі				
Л10. Коливальний контур. Вільні електромагнітні коливання в контурі. Формула Томпсона.	2			
		ПР 15. Електромагнітне поле. Електромагнітні хвилі та швидкість їх поширення. Електромагнітне випромінювання різних діапазонів довжин хвиль. Світло як електромагнітні хвилі. Елементи геометричної оптики.	2	
		<i>СРС 11. Електромагнітні коливання та хвилі</i>	4	<i>[1], с.161-187, [4]</i>
Розділ 12. Квантова фізика				
		ПР 16. Випромінювання нагрітого тіла. Гіпотеза Планка. Квант випромінювання. Рівняння Ейнштейна. Корпускулярно-хвильовий дуалізм. Фотон.	2	
		<i>СРС 12. Квантова фізика.</i>	4	<i>[1], с.161-187, [4]</i>
Розділ 13. Атом і атомне ядро				
		ПР 17. Досліди Резерфорда. Планетарна модель атома. Сучасна наукова картина світу. Фізика та науково-технічна революція	2	
		<i>СРС 13. Атом і атомне ядро.</i>	4	<i>[1], с.161-187, [4]</i>
Разом за II семестр	18		89	
Разом за дисципліну	20		111	

8. Форми поточного та підсумкового контролю:

письмова контрольна робота, усна відповідь, семестровий залік, інтегрований залік, екзамен

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення:

Фізичне обладнання, ПК, проектор, екран

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Левандовский Б.И. ФИЗИКА: Механика. Молекулярная физика и термодинамика: учебное пособие для иностранных студентов / Б.И.Левандовский, А.Ю. Свистунов. – Харьков, ХНАДУ, 2018. – 76 с.

Допоміжна

2. Детлаф А.А. Курс физики : Учеб. пособие для вузов / А. А. Детлаф, Б. М. Яворский. – 4-е изд., испр. – М.: Высшая школа, 2002. – 718 с.

3. Ясницкая И.А., Орлова Л.А., Снегурова Т.А., Мелихова С.М., Андриющенко Б.Н. Научная речь для начинающих. Биология, химия, физика. Пособие для иностранных учащихся. Харьков: изд-во «Основа», 1994. – 88 с.

4. Бондарь А.М., Чекарев М.А., Троицкая В.В. Физика: Метод. указания для студентов-иностранцев подготов. фак.. – Харьков: Межвузовое полиграф. Предприятие, 1990. – 126 с.

5. Свистунов О.Ю. Методичні вказівки до віртуальних лабораторних робіт з фізики / О.Ю. Свистунов, О.П.Кулик / Навчальне видання. – Харків, ХНАДУ, 2014. – 32 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.files.khadi.kharkov.ua>

Розроблено та внесено: кафедрою природничих і гуманітарних
дисциплін
(повне найменування кафедри)

Розробник (и) програми: доцент, к.п.н., доцент Свистунов О.Ю.
(посада, наук. ступінь, вчене звання), (підпис) (ПІБ розробників)

Обговорено та рекомендовано до затвердження на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “ 29 ” жовтня 2018 р.
(номер) (та дата протоколу)

В.о. завідувача кафедри к.х.н., доцент Бешенцева О.А.
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

Погоджено

Декан факультету підготовки іноземних громадян
(повна назва факультету, де читається дисципліна)

к.е.н., доцент Кудрявцев В.М.
(наук. ступінь, вчене звання) (підпис) (ПІБ декана)

“ 29 ” жовтня 2018 року
(день) (місяць) (рік)